

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Co/269/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7211201609
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7211201609.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a členov JUDr. Petra Tutka a JUDr. Adriany Murínovej v právnej veci žalobcu P. U., B.. XX.XX.XXXX, X. P. W., L. Č.. X, zastúpeného JUDr. Máriou Kozákovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Kysucká č. 14, proti žalovanému Dopravnému podniku mesta Košice a.s., so sídlom v Košiciach, Bardejovská č. 6, IČO 31 701 914, o určenie neplatnosti právnych úkonov, o odvolaní žalobcu i žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 10. januára 2012 č.k. 22C/7/2011-123 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s opravnými uzneseniami z 28.3.2014 čl. 161 a z 2.5.2014 čl. 164 v zamietavom výroku.

M e n í rozsudok vo vyhovujúcom výroku tak, že žalobu z a m i e t a.

O d m i e t a odvolanie žalovaného proti dôvodom prvostupňového rozsudku.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v sume 99,50 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením zo dňa 28. marca 2014 č.k. 22C/7/2011-161 a opravným uznesením zo dňa 2. mája 2014 č.k. 22C/7/2011-164 určil, že je neplatné upozornenie za porušenie pracovnej disciplíny, upozorňujúci list č. XXXX/XX/ÚGR/OL'Z Z. J. XX.XX.XXXX, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania nepriznáva.

Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je neplatné upozornenie na porušenie pracovnej disciplíny, dané mu žalovaným dňa XX.XX.XXXX upozorňujúcim listom č. XXX/ÚRD/XXXX H. Č.. XXXX/XX/Ú. s odôvodnením, že žalovaný mu dňa XX.XX.XXXX bezdôvodne doručil upozorňujúci list č. XXX/ÚRD/XXXX, podľa ktorého sa mal dopustiť porušenia pracovnej disciplíny tým, že porušil etický a pracovný kódex, keď v oznámení, rozposlanom spolupracovníkom a nadriadenému, tohto neprímerane označil za mentálne retardovaného, ak nedokáže pochopiť, kvôli čomu žiadal o dovolenku, a upozornenie č. XXXX/XX/ÚGR/OL'Z na porušenie pracovnej disciplíny tým, že dňa XX.XX.XXXX sa po návšteve lekára nevrátil na pracovisko. Mal za to, že jeho reakcia bola adekvátne času a spôsobu oznámenia a žiadny predpis neporušil ani tým, ak pre neukončené zdravotné vyšetrenie do práce nenastúpil a túto skutočnosť žalovanému riadne oznámil.

Rozsudok odôvodnil súd prvého stupňa tým, že vychádzajúc z medzi účastníkmi nespornej skutočnosti, že počas trvania pracovného pomeru žalobcu u žalovaného, dňa XX.XX.XXXX žalovaný doručil žalobcovi vyššie uvedené upozorňujúce listy, po právnom posúdení veci podľa čl. 2, § 13 ods. 1, 3, 4, 5, § 14, § 141 ods. 1, 2, § 144 ods. 1, 2, § 81 ods. 1 písm. a) a b) Zákonníka práce, ako i etického kódexu (č.l. 48-53) a § 80 písm. c) O.s.p. dospel k záveru, že žalobca preukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Dôvodil, že bez požadovaného určenia je neisté právne postavenie žalobcu v situácii, ak označené upozornenia budú založené v jeho osobnom spise a v budúcnosti by mohli byť súčasťou jeho pracovného posudku. Po zistení, že žalobca svojim konaním neporušil pracovnú disciplínu spôsobom opísaným v upozorňujúcom liste zo dňa XX.XX.XXXX Č.. XXXX/XX/ÚGR/OLZ, uzavrel, že upozornenie je z týchto dôvodov neplatné. Majúc ďalej za preukázané, že žalobca sa správal hrubo a urážlivo voči svojmu nadriadenému dospel k záveru, že nárok na určenie neplatnosti upozornenia na porušenie pracovnej disciplíny, dané mu upozorňujúcim listom č. XXX/ÚRD/XXXX, je nedôvodný.

Výrok o trovách konania odôvodnil použitím § 142 ods. 2 O.s.p., po citácii ktorého konštatoval, že žiadnemu účastníkovi právo na náhradu trov konania nepriznáva.

Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobca aj žalovaný.

Žalobca podal odvolanie proti jeho výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a proti výroku o trovách konania z dôvodu, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.). Podľa obsahu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti zmeniť, určiť, že upozorňujúci list č. XXX/ÚG. Z. J. XX.XX.XXXX je neplatný a zaviazat žalovaného na náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania. Vytkol súdu prvého stupňa, že posudzoval jednotlivé jeho slová s tým, že ich dovykladal a vôbec nehodnotil vzájomné sa správanie obidvoch strán ani okolnosti, ktoré upozorneniu predchádzali a nasledovali po ňom. Mal za to, že odporca nepreukázal intenzitu tzv. zneváženia nadriadeného vo vzťahu k intenzite a následkom upozorňujúcich listov pre neho, keď v priebehu troch dní dostal šesť upozorňujúcich listov na porušenie pracovnej disciplíny, čo vníma ako zámer vedúceho zamestnanca žalovaného a mobing na pracovisku. Zdôraznil, že žalovaný v jeho prípade nedodrжал postup stanovený ním v etickom kódexe, ktorý vyžaduje obojstranné slušné správanie sa na pracovisku. Nestotožnil sa preto so záverom prvostupňového súdu, že žalovaný nemal inú možnosť, ako ho upozorniť na nesprávne správanie sa, tvrdiac, že ak by etická komisia žalovaného fungovala, už samotné prejednanie jeho nesprávneho správania by malo výchovný účinok, keďže nemal v úmysle nikoho znevážiť. Odvolanie vo vzťahu k napadnutému výroku o trovách konania neodôvodnil.

Žalovaný podal odvolanie proti výroku rozsudku, ktorým súd prvého stupňa určil, že je neplatné upozornenie za porušenie pracovnej disciplíny, upozorňujúci list č. XXXX/XX/ÚR., ako i proti dôvodom zamietavého výroku napadnutého rozsudku, z odvolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., t.j. že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol zmeniť rozsudok v jeho napadnutej časti, žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania, spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku za podané odvolanie. V dôvodoch odvolania predovšetkým namietol, že prvostupňový súd mal žalobu zamietnuť pre absenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení, keďže z predmetných upozornení nevyplývali pre žalobcu žiadne právne následky a vyhovie žalobe na jeho právnom postavení nič nezmení. Vo vzťahu k zamietavému výroku uviedol, že síce súhlasí s dôvodmi „zamietnutia upozorňujúceho listu“, lebo bolo nepochybne preukázané, že žalobca zaslal hanlivý e-mail svojmu nadriadenému a na vedomie ďalším zamestnancom, mal však za to, že tieto dôvody by boli aktuálne len v prípade, ak by žalobca preukázal naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaný trval na svojej námietke nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti upozornení na porušenie pracovnej disciplíny.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že dôvody uvedené v odvolaní žalovaného nemajú oporu v zákone. Mal za to, mu náleží vyriešenie spornej otázky, či svojim konaním porušil pracovnú disciplínu alebo nie. Doplnil, že označené sporné upozornenia ostávajú aj po šiestich mesiacoch v jeho osobnom spise, pričom zákon žalovanému neukladá vyňať ich z osobného spisu po uplynutí tejto lehoty. Napokon dodal, že žalovaný na uloženie zamietnutého upozorňujúceho listu nebol aktívne legitimovaný, pretože v situácii, ak nepreukázal, že by údajné zneváženie jeho riadiaceho pracovníka malo za následok hromadné odmietanie jeho pokynov a malo tak dopad na pracovnú disciplínu, všetky dostupné právne prostriedky slúžia priamo dotknutému zamestnancovi (p. W.). Navrhol, aby odvolací súd pripustil dovolanie, „ak má v tejto otázke iný názor“.

Odvolací súd na základe podaných odvolaní prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keďže v posudzovanej veci nejde ani o jeden z prípadov uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p., za dodržania podmienok ust. § 156 ods. 3 O.s.p., keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením. Preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1,3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené a sčasti dôvodné je odvolanie žalovaného.

Žalobca v odvolaní uplatnil odvolací dôvod, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), žalovaný vo svojom odvolaní uplatnil odvolací dôvod uvedený v § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), t.j. že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podstata odvolacieho dôvodu podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. spočíva v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania, t.j. že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, príp. neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, či vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvého stupňa založil na chybnom hodnotení dôkazov alebo sú výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 133 až § 135 O.s.p..

K odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. možno uviesť, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, ku ktorému dochádza vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, prípadne zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov dospel k záveru, že v prejednávanom prípade odvolací dôvod, uplatnený žalobcom vo vzťahu k napadnutému výroku o zamietnutí žaloby o určenie neplatnosti upozornenia č. XXX/ÚRD/XXXX, nie je naplnený a vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa je odvolanie žalovaného dôvodné.

Odvolací súd sa totiž stotožnil s odvolacou námietkou žalovaného, že prvostupňový súd neposúdil správne otázku naliehavého právneho záujmu žalobcu na určenie neplatnosti sporných upozornení na porušenie pracovnej disciplíny.

Podľa § 80 písm. c) O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

V danom prípade súd prvého stupňa síce správne skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na ním požadovanom určení, dospel však k nesprávnemu právnomu záveru, že žalobca naliehavý právny záujem na požadovanom určení preukázal.

Podľa ustálenej judikatúry súdov naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo keby sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neisté. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností, čo pre žalobcu znamená nevyhnutnosť tvrdiť a preukázať skutočnosti, z ktorých existenciu svojho právneho záujmu vyvodzuje. Žaloba domáhajúca sa určenia podľa ust. § 80 písm. c) O.s.p. pritom spravidla nemôže byť opodstatnená tam, kde možno žalovať na splnenie povinnosti podľa ust. § 80 písm. b) O.s.p. alebo ak k odstráneniu neistoty slúžia osobitné právne postupy upravené v príslušných právnych predpisoch. Prípady takéhoto osobitného postupu vyplývajú (o.i) z ust. § 77 Zákonníka práce, ktoré priznáva účastníkom pracovnoprávneho vzťahu možnosť uplatniť na súde neplatnosť zrušovacieho prejavu druhej strany tohto vzťahu (skončenia pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým skončením, skončením v skúšobnej dobe alebo dohodou). Na rozdiel od žaloby podľa ustanovenia § 77 Zákonníka práce, kde právny záujem na určení vyplýva priamo z tohto ustanovenia a nie je ho potrebné za konania výslovne tvrdiť ani preukazovať, v prípade žaloby na určenie, že je neplatné upozornenie za porušenie pracovnej disciplíny, je potrebné, aby na tomto určení bol daný naliehavý právny záujem v zmysle ust. § 80 písm. c) O.s.p.. Povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu na určení právneho vzťahu alebo práva je naliehavý právny záujem, zaťažuje žalobcu. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby, t.j. bez toho, aby sa súd zaoberal meritom veci. Naliehavý právny záujem pritom súd skúma podľa stavu ku dňu vyhlásenia rozsudku (§ 154 ods. 1 O.s.p.).

Podľa názoru odvolacieho súdu upozornenie na porušenie pracovnej disciplíny je síce jednostranným právnym úkonom v zmysle definície vymedzenej v § 39 Občianskeho zákonníka, ktorá umožňuje za právny úkon považovať i upozornenia zamestnávateľa, ktoré spôsobujú právne následky (por. Zákonník práce, Komentár, prof. JUDr. Helena Barancová, DrSc., 5. vydanie, 2007, s. 226-227, komentár k ust. § 15 ZP), určovacia žaloba žalobcu však nemôže obstať pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, keďže v danom prípade neistotu v jeho právnom postavení neodstráni. Samotná skutočnosť, že žalobca ako zamestnanec žalovaného s obsahom upozorňujúcich listov č. XXX/ÚRD/XXXX H. Č.. XXXX/XX/ÚGR/OLZ nesúhlasí, totiž vplyv na ich platnosť nemá. Spornými upozoreniami na porušenie pracovnej disciplíny žalobcovi nebola uložená žiadna povinnosť. Týmito upozoreniami bola žalovaným iba vyslovená nespokojnosť a vytknuté porušenie pracovnej disciplíny, pričom žalobca, ak je presvedčený o neoprávnenosti upozornení, ktorá vo svojom dôsledku môže viesť k neplatnému rozviazaniu pracovného pomeru, má právo domáhať sa súdnou cestou ochrany svojich práv práve v konaní o neplatnosť výpovede, čo aj napokon učinil. Preto pokiaľ žalobca tvrdil, že mu náleží vyriešenie spornej otázky, či svojim konaním porušil pracovnú disciplínu alebo nie, odvolací súd pripomína, že dôvodnosť sporného upozornenia, t.j. či došlo alebo nie k porušeniu pracovnej disciplíny žalobcom, môže byť riešená ako predbežná otázka v konaní o neplatnosť výpovede, ktoré je už začaté a vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 19C/5/2011. Rovnako, ak sa žalobca domnieva (ako to vyplýva i z obsahu jeho odvolania), že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania alebo že došlo k porušeniu zákazu zneužitia práva alebo ku správaniu, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, má možnosť využiť samostatné prostriedky súdnej ochrany v tomto smere, dané mu Zákonníkom práce.

V korelácii s uvedeným tak možno uzavrieť, že žalovaný dôvodne vytýka súdu prvého stupňa nesprávne právne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Odvolanie žalovaného je preto z hľadiska ním uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm f) O.s.p. opodstatnené.

Práve z týchto dôvodov, keďže žalobca v konaní nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením zo dňa 28.3.2014 (č.l. 161) a dňa 2.5.2014 (č.l. 164) v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku tak, že v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Pretože žalobca v odvolacom konaní právne relevantným spôsobom vecnú správnosť napadnutého zamietavého výroku rozsudku nespochybnil uplatneným odvolacím dôvodom (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), z dôvodov vyššie uvedených, t.j. že v danom prípade určovací žaloba nie je pre absenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení prípustným prostriedkom ochrany práva žalobcu, odvolací súd odvolaním napadnutý zamietavý výrok rozsudku súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. So zreteľom na prvoradosť tohto dôvodu zamietnutia žaloby (procesnej neprípustnosti žaloby) už v odvolacom konaní nemalo žiadne opodstatnenie skúmanie vecnej stránky žaloby, ako i ostatných odvolacích námietok žalobcu, spochybňujúcich správnosť skutkových zistení prvostupňového súdu a jeho postup pri hodnotení výsledkov dokazovania vo vzťahu k tomuto napadnutému výroku rozsudku súdu prvého stupňa.

Podľa ust. § 201 O.s.p. veta prvá, účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 202 ods. 4 O.s.p. odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c) O.s.p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

Nakoľko len výrok súdneho rozhodnutia je spôsobilý privodiť účinky, ktoré zákon spája s jeho právoplatnosťou a vykonateľnosťou, a pretože prostredníctvom odôvodnenia rozhodnutia súd len oznamuje svoje skutkové a právne závery, ktoré sú vyjadrené vo výroku jeho rozhodnutia, nie je v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení odvolanie prípustné v prípade, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia. Odvolací súd preto nemal inú možnosť, ako odvolanie žalovaného proti dôvodom prvostupňového rozsudku v jeho zamietavej časti, podľa § 218 ods. 1 písm. c) O.s.p. odmietnuť.

Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že žalovaný na uloženie v konaní zamietnutého upozorňujúceho listu nebol aktívne legitimovaný, pretože všetky dostupné právne prostriedky slúžia priamo dotknutému zamestnancovi (p. W.) a v tejto súvislosti ním podaný návrh, aby odvolací súd pripustil dovolanie v prípade „ak má v tejto otázke iný názor“, odvolací súd predovšetkým podotýka, že žalobca nevenoval náležitý priestor vlastnému odôvodneniu svojho návrhu na pripustenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku a vymedzenie otázky zásadného právneho významu žalobcom tak ostalo neurčité. V korelácii s vyššie uvedeným odvolací súd má však za to, že v prejednávanej veci sa nejedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, t.j. o také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré rieši doposiaľ nenastolenú alebo v iných súvislostiach prezentovanú a právne riešenú otázku takým spôsobom, ktorý je významný z hľadiska rozhodovacej činnosti vôbec, t.j. má všeobecný dopad na prípady podobnej povahy. Posudzovaný prípad totiž nie je takým, kde neexistuje predošlá judikatúra, alebo je táto nejednotná, resp. ide o aplikáciu nového právneho predpisu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach z 27. novembra 2013 č.k. 11Co/226/2012-341 a zo dňa 5. júna 2014 sp. zn. 3Co/57/2013.

O trovách konania rozhodol so zreteľom na ust. § 224 ods. 2 O.s.p. podľa § 142 ods. 3 O.s.p. tak, že v konaní úspešnému žalovanému (majúcemu neúspech len v nepatrných častiach jeho odvolania proti dôvodom zamietavého výroku rozsudku súdu prvého stupňa) priznal náhradu trov konania v sume 99,50 eura, pozostávajúcej z náhrady za ním zaplatený súdny poplatok za podané odvolanie (č.l. 148). Neúspešný žalobca na náhradu trov konania nemá právo.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.